

poetki ukraińskiej. Słowa Kozaka uzupełnił gość z Kijowa – Łukasz Skupejko, który zauważył, że pomimo iż seminarium miało dość kameralny charakter, to udało się zaprezentować i naświetlić to, co najważniejsze – geniusz Łesi Ukrainki.

Seminarium zakończyła uroczysta kolacja, która była doskonałą okazją do integracji uczestników, jednocześnie pozwoliła na mniej zobowiązujące wymiany myśli i sądów.

*Marta Kaczmarczyk,
Instytut Filologii Słowiańskiej KUL*

Konferencja: Kultura literacka emigracji rosyjskiej, ukraińskiej i białoruskiej XX wieku. Konteksty. Recepcja. Estetyka, Lublin, 13-15 października 2011

W dniach 13-15 października 2011 roku w Collegium Norwidianum Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbyła się Międzynarodowa konferencja naukowa pt. *Kultura literacka emigracji rosyjskiej, ukraińskiej i białoruskiej XX wieku. Konteksty. Recepcja. Estetyka*. Konferencję zorganizowały Katedra Literatury Rosyjskiej oraz Katedra Literatury Ukraińskiej Instytutu Filologii Słowiańskiej KUL.

Organizatorzy konferencji zgromadzili na niezwykle interesujących obradach przedstawicieli ośrodków naukowych z Polski i z zagranicy. Do Lublina przybyli goście m.in. z Rosji (Petersburg, Niżny Nowogród) oraz z Ukrainy (Kijów, Czerniowce). Szeroko reprezentowane podczas konferencji było polskie środowisko slawistyczne. Do Lublina przyjechali przedstawiciele najważniejszych ośrodków slawistycznych w Polsce: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu w Białymstoku, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu czy Akademii Podlaskiej w Siedlcach. Swój głos w dyskusji wokół zagadnień dotyczących kultury literackiej emigracji rosyjskiej, ukraińskiej i białoruskiej zabrali m.in. Lucjan Suchanek, Bronisław Kodzis, Halina Twaranowicz, Joanna Mianowska, Danuta Szymonik, Elżbieta Banasiuk, Liliana Kalita i inni.

Wśród uczestników konferencji nie zabrakło również badaczy lubelskich, reprezentujących Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (Stefania Andrusiw, Małgorzata Matecka, Anna Woźniak, Monika Grygiel, Monika Sidor, Agnieszka Lenart, Marta Kaczmarczyk, Mirosława Kawecka, Albert Nowacki, Edyta Moskowicz) oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Jan Orłowski, Maria Cymborska-Leboda, Joanna Tarnowska oraz Anna Jawdosiuk).

Konferencję rozpoczął Dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych prof. Krzysztof Narecki, który wyraził zadowolenie z faktu organizacji tak ciekawej inicjatywy, jaką jest konferencja, celem której jest pochylenie się nad niezmiernie ważną – jak się wyraził –

problematyką emigracji, w danym kontekście kultury emigracji literackiej rosyjskiej, ukraińskiej i białoruskiej.

Obrodam plenarnym przewodniczył prof. dr hab. Jan Orłowski. Zaprezentowane tu wystąpienia skupione były na ukazaniu różnych oblicz emigracji. Swoje referaty wygłosili: Lucjan Suchanek (*Filozofia polityczna Aleksandra Sołżenicyna*), Bronisław Kodzis (*Драматургия «первой волны» русской эмиграции в современном литературоведении*), Stefania Andrusiów (*Головні нарativi в дискурсивному ландшафті української еміграційної літератури ХХ століття*) i Halina Twaranowicz (*Беларуская эміграцыйная літаратура: крытычна-літаратуразнаучая рэцэнцыя*).

Po krótkiej przerwie kontynuowano obrady skupione wokół myśli religijno-filozoficznej oraz kultury muzycznej emigracji. Tej części prac przewodniczyła prof. Wiktoria Zacharowa. Uczestnicy konferencji mieli okazję zagłębić się w wyżej wymienioną tematykę rozważań m.in. dzięki wystąpieniom: Marii Cymborskiej-Lebody (*Об одной эмиграционной статье Льва Карсавина (К учению о личности)*), Danuty Szymonik (*Федора Степуна «Встречи и размышления»*), Joanny Mianowskiej (*«...зиевен как Грозный, разумен как Галицкий и трагичен как Борис». Федор Шалютин в воспоминаниях Константина Коровина*) oraz Małgorzaty Mateckiej (*Koncepcja sztuki w emigracyjnym piarstwie Sergiusza Rachmaninowa*). Tematyka i problematyka zaprezentowanych tu wystąpień była niezwykle bogata i różnorodna, skoncentrowana wokół problemów, nazwisk i zjawisk literackich charakteryzujących rosyjską literaturę emigracyjną.

Obrady popołudniowe skupione były w kręgu estetyki i recepcji literatury emigracyjnej. Tej części prac przewodniczyła prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda. Badacze wysłuchali wystąpień m.in. Jana Orłowskiego (*Wadim Andriejew – zapomniany rosyjski poeta emigracyjny*), Wiktorii Zacharowej (*Онтологический статус мотива тишины в эмигрантской прозе Ивана Бунина*), Elżbiety Banasiuk (*Koleje losu a wybór strategii pisarskich. Trzy drogi – trzy strategie: Nina Bierbierowa, Zinaida Szachowskaja, Irène Némirovsky*) oraz Lilianny Kality (*„Melancholia generosa” w prozie Marka Aldanowa*). Tę część prac zakończyła niezwykle owocna dyskusja podsumowująca i omawiająca wszystkie podjęte dotychczas rozważania prelegentów.

W drugim dniu konferencji prace podzielono na dwie sekcje zatytułowane: *Emigracja i problemy identyfikacji. Krytyka i publicystyka literacka* oraz *Kultura literacka emigracji ukraińskiej*.

W pierwszej sekcji obrady poprowadzili prof. dr hab. Joanna Mianowska oraz prof. Alieksiej Liubomudrow. Wysłuchano m.in. referatów Anny Woźniak (*Какая критика? Литературные размышления Зинаиды Гиппиус*), Aleksieja Libomudrowa (*Надежда Городецкая: от беллетристики к богословию*), Moniki Grygiel (*Nabokov i krytycy – relacje, oceny dawne i współczesne*), Moniki Sidor (*Правда и художественность. Рассуждения Александра Солженицына о произведениях русских эмигрантов*), Aleksego Kusego (*Идеал пастыря в нравственно-богословских изысканиях архимандрита Киприана (Керна)*) oraz Agnieszki Lenart (*Świat w lustrze. O „Piśmie Leonarda” Diny Rubinej*).

Pracami sekcji *Kultura literacka emigracji ukraińskiej* kierowała prof. dr hab. Stefania Andrusiów. Głos zabrali m.in. Natalia Kolesniczenko-Bratuń (*Типологія ареалів зарубіжного українства: літературний аспект*), Oksana Iwasiuk (*Становлення*

українського еміграційного літературознавства у міжвоєнний період”), Marta Kaczmarczyk (*Emigracyjne losy rodu Kosaczów*). Każdy z wygłoszonych referatów był na bieżąco dyskutowany i omawiany. Po krótkiej przerwie kontynuowano prace w kręgu tej samej tematyki. Wystąpili Mirosława Kawecka (*Motywy baśniowe w twórczości Emmy Andijewskiej*), Albert Nowacki (*Mykoła Chwyłowy w świetle publicystyki emigracyjnej*) oraz Edyta Moskowicz (*Feminizm w amerykańsko-ukraińskim wydaniu: doświadczenie Marty Bohaczewskiej-Chomjak*).

Zwieńczeniem drugiego dnia obrad był wspólny wyjazd uczestników konferencji do Kazimierza Dolnego. Spacerując ulicami Kazimierza, uczestnicy konferencji ciągle jeszcze omawiali zasłyszane wystąpienia, dzielili się wrażeniami, wymieniali poglądy.

Konferencja zakończyła się następnego dnia, w sobotę. Obrady zatytułowane: *Pismo „trzeciej fali” emigracji rosyjskiej* poprowadziła i podsumowała prof. dr hab. Anna Woźniak. Zaprezentowane zostały referaty m.in.: Joanny Tarnowskiej (*Metaforyka podróży i schronienia w utworze „Priliw” Josifa Brodskiego*), Anny Jawdosiuk (*Natalia Gorbaniowska i „Kontynent” Władimira Maksimowa*) oraz Katarzyny Babkiewicz (*Wasilija Aksionowa refleksje o sztuce*). Po wysłuchaniu wszystkich referatów nastąpiła dyskusja, w trakcie której uczestnicy zmierzali do podsumowania i oceny całości rozważań podjętych w ciągu trzydniowych obrad. Na zakończenie wszyscy obecni udali się na spacer po Lublinie, kierując się w stronę Zamku Lubelskiego i znajdującej się na jego terenie Kaplicy Świętej Trójcy, której zwiedzanie stanowiło ostatni punkt przygotowanego przez organizatorów programu konferencji.

Marta Kaczmarczyk,
Instytut Filologii Słowiańskiej KUL